

Blai Bonet a N.Y.

BIEL MESQUIDA

A les vuit del vespre del propassat 29 d'abril de 2009, a l'auditori estibat de gent del Cuny Graduate Center, en el 365 de la Cinquena Avinguda de Nova York, la professora i poeta Margalida Pons començava a contar amb pèls i senyals qui era Blai Bonet, una de les veus poètiques catalanes més essencials del segle XX. L'acte, esponsoritzat per l'Institut Ramon Llull, es trobava emmarcat dins el PEN World Voices Festival, que en una setmana acollia 160 escriptors de 41 països que escriuen en 18 llengües diferents al voltant del tema Evolució / Revolució. Jaime Manrique, poeta colombià, va ser l'encarregat de glossar la figura del cubà Reinaldo Arenas, que era l'altre escriptor pel qual es feia aquesta celebració dialogada de dos poetes illencs, dissidents, lluitadors i amb una obra d'un valor universal. No puc descriure l'alta bellesa mètrica de l'acte, en el qual participaren els poetes cubans Rafael Bordao i Manuel Vázquez, el nord-americà Edward Hirsch per part d'Arenas i Carles Rebassa i aquest columner per part de Bonet, però sí que vull accentuar que l'energia verbal blaiBonetiana, per nacional catalana ben mundial, es va escampar sobre els escoltadors com una saor benèfica que va fer gola de llegir-lo a persones que no n'havien sentit parlar mai. Aquesta era una de les intencions: escampar la bona nova d'unes obres literàries de dos poetes que, des de contextos repressius i violents, crearen uns textos que ens ajuden a viure. I l'altre fi fou demostrar com la tradició literària que ells representen es veu continuada per l'obra personal dels poetes que els reciten.

Una de les notícies aclaparadores que vaig rebre a Nova York fou la mort, l'1 de maig, d'una dona sàvia i valenta, Mavi Dolz, cap d'àrea de Llengua i Universitats del Ramon Llull, a la qual es dedicaran els actes dels *Catalan Days* que es fan a Manhattan. Això es va dir el 2 de maig al teatre Baryshnikov, on hi hagué dues festes: la primera fou la presentació de la traducció a l'anglès de *La mort i la primavera*, *Death in spring*, de la Rodoreda, per Martha Tennent, que també ha traduït la versió de *La plaça del diamant*, *The Time of Doves*, que va interpretar en una lectura dramatitzada fantàstica l'actriu Jessica Lange. Foren dues hores en què d'una forma que t'anava atrapant a poc a poc, la Lange es berenava la Colometa amb tot un festival de matisos, de veus i també, tan bé, de llàgrimes que ens calfredava i amb la seguretat d'assistir a un moment únic, històric i efímer. La música de Pascal Comelade acompanyava la paraula de la Lange, fonda i plena de meandres, per enlairar-nos en l'alta poesia rodolediana. En la festa de després, la Lange comentava, sota l'atenta mirada del seu mític marit Sam Shepard, que estava molt satisfeta d'haver dit un paper tan profund com interessant. I brindàvem, mirant el Hudson tot fosc envoltat de gratacels il·luminats, amb vi *Anima negra* de Felanitx.

Sentir el poeta i amic Narcís Comadira llegint el poema *Triomf de la vida* (al costat d'escriptors tan diversos com Salman Rushdie, Muriel Barbery o Nicole Brossard) en el Great Hall d'un edifici històric, Cooper Union, del carrer 7, ha estat una de les altres experiències inoblidables d'aquests dies, en què també he gaudit amb les paraules del savi filòsof Josep Maria Terricabras, que participava en una taula rodona sobre la revolució tranquil·la en la forma de contar històries o en una altra sobre l'imaginari i el real de Macondo. I d'Enrique Vila-Matas i Paul Auster, cara a cara, només puc assegurar que va ser com un somni. Electricitats a balquena amb la Zona Zero al fons.

Agenda

Imatges per llegir. El retrat de la reina Guillermina d'Holanda s'exhibeix al Rijksmuseum d'Amsterdam amb la marca d'una ganivetada que li van infringir el 1960 durant les protestes anticolonialistes. Una inscripció adverteix que la pintura no ha estat restaurada perquè el "seu valor no resideix en si mateixa, sinó en els fets històrics que recorda". La imatge, captada per l'holandès Gert Jan Kocken, resumeix i il·lustra la temàtica de *Rastres*, una exposició organitzada per la Fundació Foto Collectania que aplega les obres de set joves artistes.

Tots ells s'emmarquen en una nova tendència de la fotografia contemporània que es deslliga de l'enfocament periodístic centrat en el fet per cercar empremtes, indicis i seqüeles de l'esdeveniment a l'entorn i la comunitat. "Es tracta d'imatges que no informen o commouen de manera directa perquè s'enfronten a la desaparició del subjecte i desplacen l'interès a petits indicis poc visibles, a vegades trencats, enterats o submergits. Són imatges per llegir", explica el fotògraf Xavier Ribas, comissari de l'exposició, que es pot veure fins al 31 de juliol i que després viatjarà a Salamanca i Sevilla.

De la mateixa manera que Kocken retrata les empremtes del pas-

Gert Jan Kocken retrata objectes agredits per actes iconoclastes, com aquest quadre.

sat en objectes agredits per actes iconoclastes, l'alemany Sven Johnne recorda el naufragi de cinc vaixells mercants a través de les imatges del mar que se'ls va empassar acompanyades pel relat dels supervi-

vents. La selecció barreja elements al·legòrics i documentals en fotografies que, lluny de resultar críptiques o hermètiques, reflecteixen relats que l'espectador pot desenvolupar i ampliar amb els seus propis records i coneixements.

Hi ha aproximacions de caire simbòlic i poètic com la de l'anglès Lewis Ronald, qui immortalitza les formes de la pols quan es reflecteix a la llum, i altres més polítiques, com la d'Anna Ferrer, que cerca a Barcelona els rastres publicitaris de les empreses relacionades d'alguna manera amb el tràfic d'armes. Conclou el recorregut el madrileny Javier Ayarza, que s'enfronta al delicat tema de la memòria històrica i les exhumacions de les fosses comunes de la Guerra Civil amb imatges alienes a tot dramatisme però

que, malgrat això, amaguen un rastre inesborrable d'amor i dolor. **'Rastres'. Fundació Foto Collectania (Julián Romea, 6). Barcelona. Fins al 31 de juliol.** —ROBERTA BOSCO.

ART

Cutsurf (bcnt. feb. 09), de Patricia Dauder.

Profund. Els treballs de Patricia Dauder no es poden veure d'una passada: reclamen una observació sense presses i conscient. Aquesta és la premissa per gaudir de l'exposició *Acte 12: Patricia Dauder, horitzontal / orbital*, que es presenta al Nivell Zero de la Fundació Suñol. Dauder utilitza els dibuixos i els films com a eines principals de la seva recerca artística. En realitat, els seus dibuixos estan formats per capes i capes de paper que posen en evidència que l'edició i el

muntatge són aspectes cabdals del treball de l'artista. Això també passa lògicament en el cas dels films, entre els quals destaca *Cutsurf* (bcnt. feb. 09), una pel·lícula creada a partir de gravacions breus de maniobres de surfistes enregistrades a diverses velocitats. El resultat final esdevé una construcció abstracta plena de profunditat. **Exposició de Patricia Dauder. Fundació Suñol-Nivell Zero (Roselló, 240). Barcelona. Del 8 de maig al 4 de juliol.**

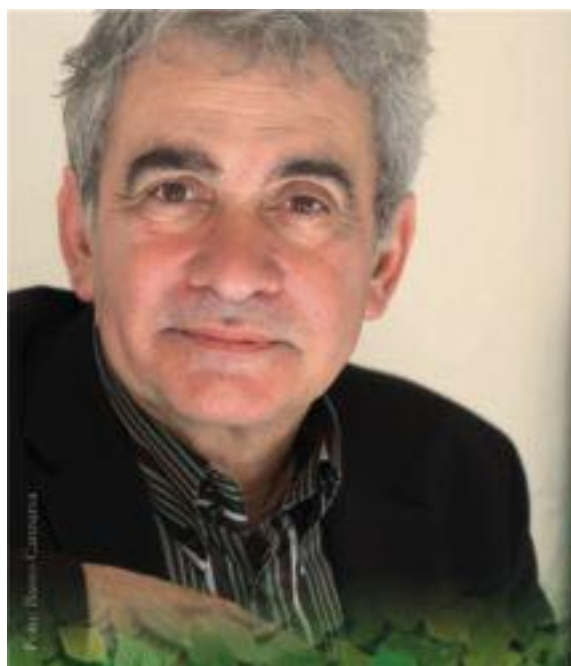
MÚSICA

Fusió. La Sala Apolo estrena el proper dimarts LocalJam, un original concepte musical que fusionarà estils tan diferents com el rock i el rap o l'electrònica i l'anomenada *world music*. La proposta viatjarà després a diverses ciutats amb la intenció de fomentar l'escena local i donar oportunitats als joves músics emergents.

Les sessions de LocalJam inclouen l'actuació d'un artista convidat que, en companyia d'altres músics, oferirà un concert on la innovació i la recerca de nous sons tindran tot el protagonisme. En definitiva, es tracta d'una *jam session* d'improvisació com les que es donen a l'àmbit lliure del jazz. Per això es busca crear un ambient intimista on la comunicació amb el públic sigui molt directa. El primer en obrir la proposta

a Barcelona serà Alejandro Serrano, dels No Reply. A més, la sessió estarà animada per un mestre de cerimònies i per diversos *dj's*. Aquesta iniciativa sorgeix d'una plataforma multicultural que vol animar una miqueta l'escena musical apostant per nous talents. **Sessió LocalJam. Apolo Sala 2 (Nou Rambla, 111). Barcelona. 12 de maig, 20.30 hores.**

De Obaba a Yangambi.
El sorprendente viaje
de Bernardo Atxaga
es toda una aventura.

ALFAGUARA
www.alfaguara.santillana.es